

Ap. Paweł, reformator chrześcijaństwa

25 marca 2019

Wielu opowiada o „Biblii”, ale niewielu uwzględnia ramy chronologię wydarzeń, a pominięcie chronologii, kultury ludzi tamtych czasów, powoduje iż „Biblia” staje się tylko zbiorem luźnych cytatów na podstawie których można wysnuć różne herezje.

Zacznijmy od określenia ram czasowych dla tekstów biblijnych. Ewangelie powstają stosunkowo późno, chrześcijanie wierzyli, że ponowne przyjście Jezusa nastąpi jeszcze za ich życia nie czuli potrzeby spisywania wydarzeń z życia Jezusa. Opowieści krążyły w formie ustnej. Gdy jednak zaczęli wymierać świadkowie, a w tamtych czasach życie nie trwało długo, człowiek 40 letni uważany był już za starego postanowiono spisać ewangelie. I tak ewangelie zgodnie z różnymi datowaniami powstają w latach:

- Ewangelia Marka powstaje ok. 65-70 r. n.e.
- Łukasza i Mateusza ok. 80-85 r. n.e.
- Jana ok. 85-90 r. n.e.

Jak widzimy ewangelie zostały spisane ok. 30 do 50 lat po wydarzeniach. Wcześniejszymi dziełami są listy apostołskie.

Czy autorami ewangelii były osoby, których imionami je zatytułowano? Ewangelie w większości powstają bezimiennie, Łukasz ewangelista wyraźnie podpisuje swe dzieła. Przy pozostałych biblistyka określa, iż imiona te zostały przypisane na podstawie pism różnych późniejszych autorów, jak Papiasz (70-135 r. n.e.), Orygenes (185-254 r. n.e.). Stąd mówimy o tradycyjnym przypisaniu pisma danemu autorowi a nie o rzeczywistym autorstwie.

W tamtych czasach prawa autorskiego nie traktowano jak dziś. Często uczeń przypisywał swoje dzieło mistrzowi, uważając iż to dzieło mistrzowi chwałę przyniesie i takie dzieła znajdują się w Biblii. Przykład? Patrz Teza 5. Czy też któryś z kopistów uznał, że tak oczywisty fakt autor mógł pominąć tylko przez pomyłkę, tak przykładowo informacja o Jezusie dostała się do dzieł Flawiusza.

Teza 1: „Biblia” tekstem przez Boga natchnionym

Cóż leży u podstaw tego stwierdzenia? Głosiciele tej tezy wyciągają z listu ap. Pawła takie jego słowa „Wszelkie Pismo od Boga natchnione [jest] i pożyteczne do nauczania, do przekonywania...” [2 Tym 3, 16] list ten datowany jest na okres schyłku życia Pawła, lata 64-67, wtedy nikt o kanonie „Biblii” nawet nie myślał, a jak widać ewangelie w wersji pisemnej też nie istniały. Jakie więc pisma Paweł uważał za „od Boga natchnione”? Ewangelie są dziełem rąk i badań ludzkich, o czym napisał Łukasz w swej ewangelii [Łk 1, 1] i potwierdza w „Dziejach apostołskich”. Bibliści wskazują na to, iż słowa Jezusa w ewangelii wykazują wiele podobieństw, stąd albo ewangeliści korzystali ze poprzedników, albo istniało tzw. pismo Q, w którym zapisano wypowiedzi Jezusa i ewangeliści je cytowali. Pismo Q dotychczas nie znaleziono.

Teza 2: Jakub Sprawiedliwy, brat pański przywódcą apostołów

Choć katolicy chcieliby widzieć Piotra jako przywódcę uczniów Jezusa to jednak „Dzieje apostołskie” temu przeczą. W czasie pierwszej wyprawy Pawła do Jerozolimy ewangelista Łukasz przytacza mowę dwóch apostołów Piotra i Jakuba, można by przyjąć iż są to dwie najważniejsze osoby wśród nazarejczyków, bo taką nazwą m.in. określano apostołów Jezusa i powstający Kościół w Jerozolimie. Później przy opisie konfliktu Pawła i Piotra, gdy w obecności wysłanników Jakuba Piotr odsuwa się od nawróconych z pogaństwa, nie chce brać udziału w agapach, czyli wspólnych biesiadach i dyskusjach [Ga 2, 11-14] widzimy już wyższość Jakuba nad Piotrem. Choć rodzina Jezusa w czasie jego życia odrzucała naukę Jezusa, to jednak po Jego śmierci przywództwo przejął jego brat.

Teza 3: Rozdźwięk między tymi co z pogaństwa i z judaizmu

Nauka Jezusa dzięki licznym kontaktom Żydów w różnych miastach imperium i istniejącym tam gminom wykracza poza Jerozolimę. Budzi ona zainteresowanie nie tylko Żydów, ale i pogan. Pognie chcieli się nawracać na chrześcijaństwo, ale nie chcieli wypełniać wszystkich nakazów obowiązujących Żydów. Dla określenia warunków na jakich mogą być przyjmowani z Antiochii wyjeżdżają Barnaba i Paweł, przy czym Paweł nie występuje jako apostoł, a jako jedna z osób towarzyszących. Nikt go tam nie wita jako XII apostoła, ucznia Jezusa, wybranego przez Jezusa. Wszelkie takie teorie to czysta herezja Paweł też się nie określał jako XII uczeń Jezusa.

W czasie pobytu tej grupy w Jerozolimie ok. roku 50 ustalono warunki na jakich można przyjmować nawracanych z pogaństwa. Jednak już w czasie III wyprawy misyjnej 53-58 Paweł spotyka się z ostrą krytyką, Żydzi, chrześcijanie twierdzą iż

nawróceni z pogaństwa łamią zasady, posłano im list, kwestionuje się potrzebę nawracania pogan, Paweł zostaje aresztowany i w tym momencie kończą się kontakty oraz poparcie Pawła przez uczniów Jezusa pod wodzą Jego brata. Paweł w Rzymie rozpoczyna pracę od nowa. Znowu naucza, zbiera nowych wyznawców. Od tego momentu datuje się początek rozłamu między tymi co nawrócenie z judaizmu i tymi co z pogaństwa. Całkowity rozpad i pójście różnymi drogami tych odłamów następuje po II powstaniu żydowskim, gdzie nurt judeochrześcijański ulega osłabieniu zaś wśród pogan w całym imperium chrześcijaństwo się rozwija. Biblia oczywiście tego okresu już nie opisuje, stąd dowodów biblijnych trudno oczekiwać.

Teza 4: Fałszywi prorocy z listu do Galatów

W liście do Galatów Paweł ostro krytykuje tych co tak łatwo dali się przekonać do innej ewangelii niż głoszonej przez Pawła. Paweł wyraźnie podkreśla iż tylko jego ewangelia jest tą prawdziwą, nie ta, co głoszą ją „fałszywi prorocy”. Przeklina fałszywych proroków. Ale zadajmy sobie pytanie, kim byli ci „fałszywi prorocy”? W tym okresie można wyróżnić trzy nurty. Nurt Pawła i nawróconych z pogaństwa, tych Ewangelię Paweł określa jako prawdziwą. Nurt Szymona Maga, którego uważa się za twórcę gnostycyzmu, albo nurt, Jakuba, brata pańskiego i uczniów Jezusa. Zwróćmy uwagę na to, co zgodnie z tym listem Pawłowi zarzucają „fałszywi prorocy”? Fakt iż w młodości jako faryzeusz zwalczał chrześcijan nawróconych z judaizmu, czy ten argument mogli stawiać gnostycy, gdy ten nurt rozwijał się na wschodzie cesarstwa rzymskiego, w Syrii, Egipcie? W liście [Ga 2, 4] wskazywanie na poparcie w Jerozolimie, częściowo bezpodstawne, o czym za chwilę, wskazuje, iż tymi „fałszywymi prorokami” byli nawróceni z judaizmu”. Z tego listu widzimy dokładnie silny nurt przeciwny nawracaniu pogan.

Mówiąc o częściowo bezpodstawnym powoływaniu się Pawła na

poparcie przywództwa nazarejczyków mam na myśli, iż Paweł nie miał poparcia Jakuba, co wyraźnie widać w opisanym w tym samym liście konflikcie Pawła i Piotra. Piotr uznawał prawo nawróconych z pogaństwa do innego zachowania przeciwstawić się wysłannikom Jakuba nie chciał. Wobec nich głosił, iż nawróceni z pogan również powinni przyjąć zwyczaje żydowskie [Ga 2, 14].

Teza 5: Poparcie Pawła przez Piotra w II liście Piotra

Autorstwo Piotra tego listu jest mocno kwestionowane. Autor listu odnosi się do tych samych wydarzeń co w liście Judy, systematyzuje je co świadczy o znajomości przez autora tego listu. Ale w liście Judy o apostołach autor mówi w czasie przeszłym [Jud 1, 17]. List Judy obecnie datowany jest na lata 80-90 n.e., zaś 2 list Piotra na około roku 100, stąd list ten musiał być napisany już przez któregoś z chrześcijan w środowisku nawróconych z pogaństwa, żyjącego na przełomie I i II w. i przypisany Piotrowi.

Czy naukę Pawła należy uznać za błędną?

Na to pytanie nie można dać definitywnej odpowiedzi, bo konflikt między tymi co z pogaństwa i tymi co judaizmu nie rozgrywał się na gruncie podważania głoszonej ewangelii a na gruncie tego, komu wolno ją głosić, do kogo była skierowana. Jednak dysproporcja między liczbą listów Pawła i innych apostołów w kanonie „Biblii”, fakt iż tylko ewangelia Mateusza kierowana jest do środowisk żydowskich pozostałe powstają lub skierowane są do środowisk nawróconych z pogaństwa, wskazuje, że nasze dzisiejsze chrześcijaństwo oparte jest na nauce Pawła. Paweł był pierwszym reformatorem chrześcijaństwa. Drugą znaczącą reformę chrześcijaństwo przeszło za czasów Konstantyna, gdy z religii ludowej stało się religią

zhierarchizowaną której hierarchia Kościoła zbudowana została na wzór cesarstwa rzymskiego i w formie dwóch równoległych hierarchii książęcej i biskupiej stało się podstawą tworzenia średniowiecznych państw feudalnych.

Autorstwo: Zawisza Niebieski

Zdjęcie: [Fotografie Link](#) (CC0)

Źródło: WolneMedia.net